

Causal Factors Influencing Research Proposal Development and Research Publication of Faculty Members in Srinakharinwirot University by the Mediating Impact of Qualification of the Mentors¹

Ungsinun Intarakamhang², Chatchai Ekpanyaskul², Wichuda Kijtorntam²,
Sittipong Wattananonsakul², Aran Wanichakorn², Saran Pimthong²,
Ujsara Prasertsin², Sudarat Tuntivivat², Jennifer Chavanovanich², and
Pitchada Sutipan³

Received: December 12, 2017

Accepted: January 23, 2018

Abstract

The objectives of this mixed methods research were 1) to study the condition of research proposal writing and research dissemination, and 2) to investigate the congruency of the causal relationship model among bio-psycho-social factors, attitude towards doing research, qualification of the mentor influencing the research proposal development and research publication. This study employed qualitative and quantitative methods. The sample for the quantitative study consisted of 4 the heads of research units and 6 mentors who used to be the heads of research teams. Data for the qualitative study were collected via the use of interviews and analyzed using the content analysis. The quantitative study consisted of 250 faculty members. The employed data collecting instruments were self-administered questionnaires based on 5 points Likert scale with 58-items, with content reliability or IOC = 0.67-1.00. Research data were analyzed using the path analysis with the LISREL program. Research finding were as follows: 1) The condition of research proposal writing and research dissemination included the researcher's characteristics, supporting agency, funding and technology, and 2) The model fitted with the empirical data ($\chi^2/df = 1.046$, GFI = .997, AGFI = .975, RMSEA = .014, CFI = 1.000). Consequently, three causal variables could demonstrate the variance of the research proposal writing and research dissemination at 82.9 and 24.8 percent respectively.

Keywords: research proposal writing, research dissemination, bio-psycho-social factors, attitude toward doing research, qualification of the mentor

¹ Research Article. Supported by Srinakharinwirot University, Thailand

² Research Committee of Research Unit in Bio-psychosocial and Behavioral Science, Srinakharinwirot University.
E-mail: ungsinun@gmail.com

³ Special Lecturer, Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยของ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่งผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง¹

อังศินันท์ อินทรกำแหง² ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล² วิชชุดา กิจจรธรรม² สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล²
อรรณู วาณิชกร² ศรัณย์ พิมพ์ทอง² อัจฉรา ประเสริฐสิน² สุदारัตน์ ต้นดิวิวัฒน์²
เจนนิเฟอร์ ชวโนวานิช² พิษขาดา สุทธิแป้น³

บทคัดย่อ

การวิจัยผสมวิธีครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้านปัจจัยทางชีวิตสังคม เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย และคุณลักษณะที่ดีของการเป็นพี่เลี้ยง ที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ หัวหน้าหน่วยวิจัยในมหาวิทยาลัย 4 คน นักวิจัยพี่เลี้ยงที่เคยเป็นหัวหน้าทีมวิจัย 6 คน โดยใช้การสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 250 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามประเมินตนเองเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 58 ข้อเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หรือ IOC เท่ากับ 0.67-1.00 และใช้สถิติทดสอบโมเดลอิทธิพลด้วยโปรแกรมลิสเรล ผลการวิจัยพบว่า 1) สาเหตุเงื่อนไขในการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ได้แก่ คุณลักษณะนักวิจัย การสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด การให้ทุน และการใช้เทคโนโลยี 2) โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ด้วยค่าสถิติ ($\chi^2/df = 1.046$, GFI = .997, AGFI = .975, RMSEA = .014, CFI = 1.000 และ 3) ปัจจัยทางชีวิตสังคม เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย และคุณลักษณะพี่เลี้ยงร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยได้ ร้อยละ 82.9 และ 24.8 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนาหัวข้อวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัย ปัจจัยทางชีวิตสังคม เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย คุณลักษณะที่ดีของการเป็นพี่เลี้ยง

¹ บทความวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² คณะทำงานวิจัยประจำหน่วยวิจัยด้านชีวิตสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล: ungsinun@gmail.com

³ นักวิชาการอิสระ และอาจารย์พิเศษ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันนอกจากจะมีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ในศาสตร์แขนงต่างๆ แล้ว สถาบันอุดมศึกษายังต้องมีภารกิจทางด้านการวิจัย ซึ่งถือเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา (รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร, 2560: ออนไลน์) เพื่อสร้างและผลิตองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน อีกทั้งบุคลากรของสถาบันการศึกษายังได้มีโอกาสเพิ่มพูนและพัฒนาความรู้ ความสามารถ และนำความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 59-60) จากเหตุผลดังกล่าวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงได้ให้ความสำคัญและดำเนินการต่างๆ ในการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ภายในมหาวิทยาลัย เช่น การพัฒนาหัวข้อวิจัยในการขอทุนภายนอกและการเผยแพร่ผลงานวิจัยระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2561 เรื่อง การอบรมเชิงปฏิบัติการ: การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย (สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย, 2560: ออนไลน์) โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2560 เรื่อง การเขียนบทความวิจัยระดับนานาชาติ (สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย, 2560: ออนไลน์) แต่อย่างไรก็ตามความบกพร่องในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย การตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติไม่สามารถแก้ไขได้โดยการจัดฝึกอบรมเพียงวิธีเดียว อีกทั้งจากผลการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินคุณภาพงานวิจัยรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ทางวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ผลิตในปี พ.ศ. 2551-2554 จำนวน 749 เรื่อง ของอังศิณันท์ อินทรกำแหง และคณะ (2557: 19-34) พบว่า 1) งานวิจัยรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ไม่ระบุวิธีการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 59.5 และสุ่มโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็นตามการเลือกแบบเจาะจงร้อยละ 21.7 2) งานวิจัยรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ไม่ระบุวิธีการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยร้อยละ 40.9 3) งานวิจัยรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ใช้สถิติเชิงพรรณนาร้อยละ 56.7 และการทดสอบค่าที่ร้อยละ 21.4 4) การนำไปใช้ประโยชน์อยู่ในวงแคบในระดับพัฒนางานตนเองเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 57.1

จากผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย เพื่อคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัย โดยการขับเคลื่อนด้วยเครือข่ายการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาไทยของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ทำการประเมินข้อเสนอโครงการวิจัยของหน่วยงานที่เสนอผ่านระบบ NRPM พบว่า มีปัญหาด้านการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยคือ ประเด็นปัญหาการวิจัยไม่ชัด ขาดการเชื่อมโยงระหว่างองค์ความรู้ที่มีอยู่ วัตถุประสงค์การวิจัยไม่ชัดเจนไม่ครบถ้วนมักนำประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมาเป็นวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัยไม่ครอบคลุม ทบทวนวรรณกรรมไม่หนักแน่นไม่ชัดเจนไม่เพียงพอที่จะมาเป็นกรอบการวิจัย แนวคิดไม่ถูกต้อง การกำหนดตัวอย่างไม่น่าเชื่อถือตัวแปรการศึกษา เครื่องมือและสถิติการวิเคราะห์ข้อมูลไม่เหมาะสม ไม่ตอบโจทย์การวิจัย ไม่มีการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ วิธีดำเนินการวิจัยไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ไม่ตอบวัตถุประสงค์ ไม่ตรงกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง การออกแบบงานวิจัยไม่เหมาะสม (อังศิณันท์ อินทรกำแหง, 2559: 1-2)

นอกจากนั้นแล้ว จากการประเมินสถานภาพการวิจัยของประเทศของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2554: 11) พบว่า การเผยแพร่ผลงานวิจัยไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ยังมีน้อยและไม่มีการนำผลงานวิจัยไปใช้เท่าที่ควร การเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ที่ถูกค้นพบจากการทำวิจัยต่อผู้สนใจและสาธารณชนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ แต่การเผยแพร่

ผลงานวิจัยลงในวารสารทางวิชาการนั้นมีขั้นตอนและกระบวนการที่ซับซ้อนและใช้ระยะเวลานานกว่าการนำเสนอผ่านการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ อีกทั้งกระบวนการในการคัดกรองและพิจารณาผลงานค่อนข้างละเอียด จึงทำให้การเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสารทางวิชาการจำเป็นต้องวางแผนและการเตรียมการเรื่องการตีพิมพ์ นับตั้งแต่ขั้นตอนวางแผนการในการออกแบบและกำหนดหัวข้อในการวิจัย รายละเอียดของเนื้อหา ความยาวของบทความตามที่วารสารกำหนด งบประมาณในการส่งผลงานตีพิมพ์จนถึงการพิจารณาคุณภาพของวารสารด้วยว่าได้รับการรับรองหรือยอมรับในแวดวงวิชาการตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ (คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2558: 30) ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญโดยมีโครงการเสริมสร้างศักยภาพศูนย์เพื่อความเป็นเลิศทางวิจัยด้านชีวิตสังคมและพฤติกรรมศาสตร์ ที่มีแนวคิดใหม่ที่ว่า ถ้าสามารถคัดเลือกพี่เลี้ยงที่ดีมีคุณสมบัติที่สามารถกำกับดูแลศูนย์ในลักษณะ Mentoring Center จะทำให้การแก้ไขปรับปรุงหัวข้อโครงการวิจัยที่จะส่งผ่านเพื่อเสนอขอรับทุนได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงสนใจที่จะศึกษาว่า มีปัจจัยหรือเงื่อนไขใดบ้างที่จะนำไปสู่การมีข้อเสนอโครงการวิจัยและบทความวิจัยที่ดีที่สามารถเผยแพร่ได้ในระดับนานาชาติ เพื่อผลวิจัยจะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ได้ผลเร็วและดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสาเหตุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย
- 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันจำนวนงานวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัยนับว่าเป็นตัวบ่งชี้หนึ่งที่สำคัญของการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ทำให้มหาวิทยาลัยต่างๆ หันมาให้ความสนใจและส่งเสริมให้อาจารย์ภายในมหาวิทยาลัยพัฒนาหัวข้อวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย

การพัฒนาหัวข้อวิจัย การพัฒนาหัวข้อวิจัยในสถาบันการศึกษาไม่ใช่เรื่องง่าย เนื่องจากหลายสถาบันการศึกษาไม่มีโครงสร้างพื้นฐานทางการวิจัยที่เพียงพอและมีอยู่อย่างจำกัด รวมทั้งกิจกรรมงานวิจัยยังขาดทิศทางที่ชัดเจน (มาสริน ศุกลปักษ์ และคณะ, 2554: 51-57) ทำให้ผลงานวิจัยขาดศักยภาพในการขอทุนจากภายนอก เช่น ประเด็นการวิจัยที่ไม่พ่วงองค์ความรู้ใหม่ ไม่ตรงกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ประสบการณ์ความรู้พื้นฐานในอดีตของผู้วิจัยหรือในทีมวิจัยไม่ตรงกับประเด็นวิจัยที่ศึกษา การเขียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัยยาวเกินไปจนไม่เห็นช่องว่างของปัญหาการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัยไม่ชัดเจน มีการทบทวนวรรณกรรมอ้างอิง และกรอบแนวคิดที่ไม่ถูกต้องและเหมาะสม การออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยไม่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดและไม่ตอบโจทย์การวิจัย การตั้งงบประมาณไม่ตรงกับกิจกรรม (วิยะดา แสงอันประเสริฐ และคณะ, 2557: 81) นอกจากนั้น จำรัส ลีมิตรกุล (2555: ออนไลน์) ได้สรุปสภาพปัญหาในการพัฒนาหัวข้อวิจัยประกอบด้วย 1) ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) แผนงานวิจัยไม่มีเป้าหมายหรือจุดสนใจที่ชัดเจน 3) องค์ความรู้ที่

เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้นยังไม่เพียงพอ 4) ขาดความชำนาญในการวิจัยเรื่องนั้นๆ 5) แนวทางในการทดลองยังมีข้อสงสัย 6) ปริมาณงานที่เสนอมากเกินกว่าทำได้จริง และ 7) วิธีการทดลองมีรายละเอียดไม่เพียงพอ

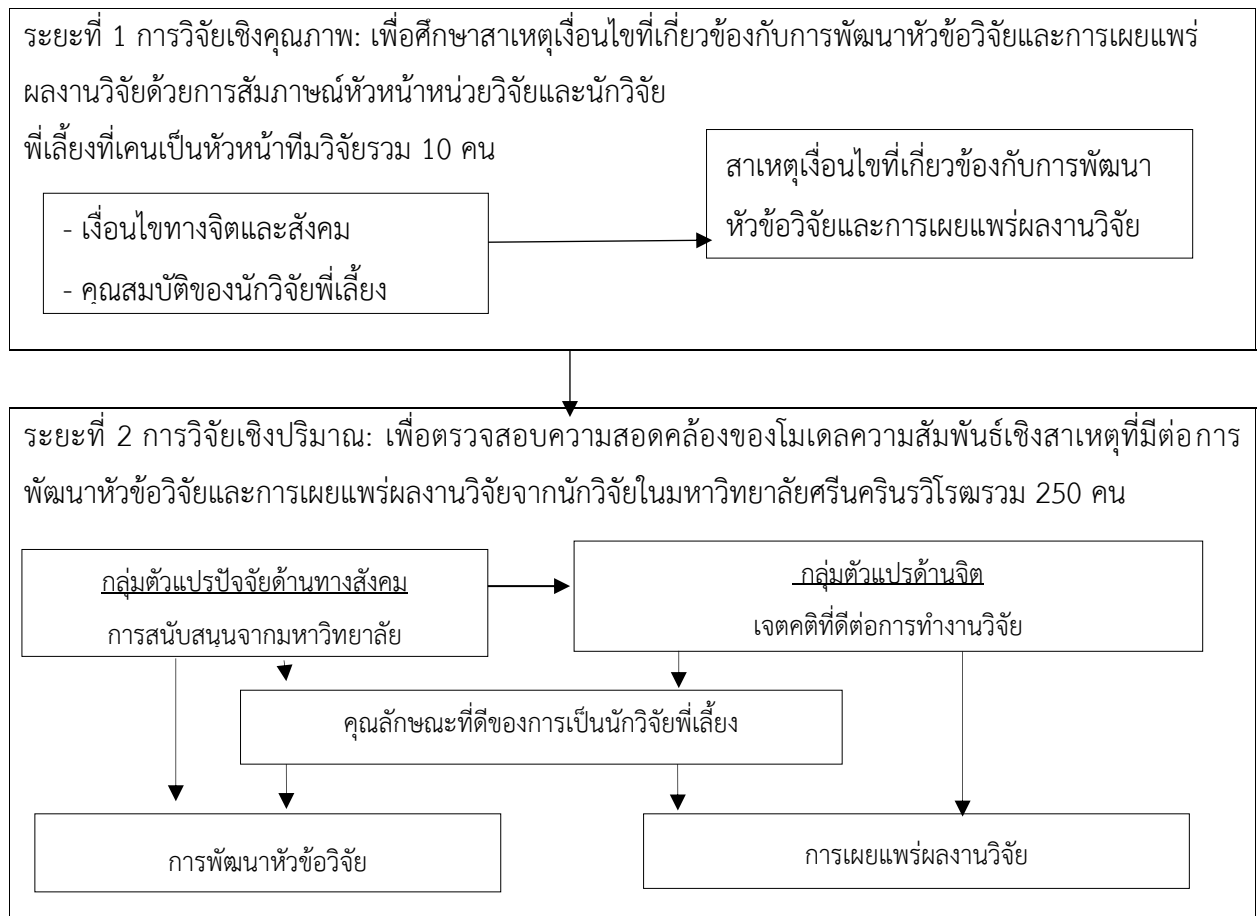
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัย พบว่า 1) การสนับสนุนจากสถาบันส่งผลต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย ดังเช่น การศึกษาของนาฏอนงค์ สุวรรณจิตต์ (2548: 57-58) ได้เสนอว่า การสนับสนุนจากสถาบันในการวิจัย เช่น ผู้บริหารสร้างระบบและกลไกการบริหารจัดการในงานด้านๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์ และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมบรรยากาศในการทำวิจัยให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ส่งผลให้อาจารย์สามารถพัฒนาหัวข้อวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ ภาณุวัฒน์ พรหมสังคะ และคณะ (2558: 66-75) พบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานส่งผลต่อการพัฒนางานวิจัยในหน่วยงานบริการสุขภาพปฐมภูมิ โดยผ่านคณบดีนักวิจัยที่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย เพื่อสนับสนุนการทำวิจัยของบุคลากรในหน่วยงาน 2) คุณสมบัติของนักวิจัยที่เลี้ยงส่งผลต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย เนื่องจากนักวิจัยที่เลี้ยงเป็นนักวิจัยที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถเฉพาะทางสูง มีภาระหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ ทำให้มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาชี้แนะ และให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการและระเบียบวิธีวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ เช่น การศึกษาของ วราณี สัมฤทธิ์ และคณะ (2558: 67-82) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถในการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 315 คน อาจารย์ที่เลี้ยงจำนวน 10 คน พบว่า อาจารย์ผู้รับการดูแลภายใต้ระบบที่เลี้ยงที่พัฒนาขึ้นมีความสามารถในการผลิตผลงานวิจัยอยู่ในระดับดีมาก เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเทียบก่อนการทดลอง และสอดคล้องกับ บัวดำ แสงคำคุณลาวงษ์ และคณะ (2557: 59-67) ที่พบว่า ภายหลังจากฝึกอบรมและพัฒนานักวิจัยของมหาวิทยาลัยที่ ส.ป.ป. ลาว โดยการจัดให้มีระบบที่เลี้ยงให้แก่ักวิจัยรุ่นใหม่ จำนวน 27 คน พบว่า ความสามารถในการเขียนเค้าโครงฉบับร่างของผู้เข้าอบรมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในขณะที่ มาเรียม เพราะสุนทร และอารีย์วรรณ อ่วมตานี (2551: 15-23) พบว่า คุณสมบัติของพยาบาลที่เลี้ยงในการเป็นผู้แนะนำ ให้คำปรึกษาจะประสบความสำเร็จได้ เมื่อได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานและเพื่อนร่วมงาน ในขณะที่ ธาณี กล่อมใจ และคณะ (2542: 8-12) พบว่า ปัจจัยด้านเจตคติต่อการปฏิบัติเชิงวิชาชีพมีอิทธิพลต่อการแสดงบทบาทครูที่เลี้ยงของพยาบาลประจำการ ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมจากมหาวิทยาลัย เจตคติที่ดีต่อการวิจัย และคุณสมบัติของนักวิจัยที่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัย

การเผยแพร่ผลงานวิจัย คำว่า การเผยแพร่ผลงานวิจัย หมายถึง การนำเสนอผลงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบของวารสาร proceedings หนังสือ สิทธิบัตรหรืออื่นๆ (นรา หัตถสิน และวิริญญา ชูราชี, 2559: 48-51) ในขณะที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบของวารสารทางวิชาการ ทั้งสิ่งพิมพ์ หรือเป็นวารสารออนไลน์ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยหลักเกณฑ์คุณภาพวารสารวิชาการในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2552 ดังนี้ (ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย, 2558: ออนไลน์) 1) กองบรรณาธิการของวารสารวิชาการในประเทศ ต้องมี

ศาสตราจารย์ หรือผู้ทรงคุณวุฒิระดับปริญญาเอกจากภายนอกสถาบันที่จัดพิมพ์วารสารนั้น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีผลงานโดดเด่นอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ 2) ผู้ประเมินบทความต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ทำงานวิจัย และมีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง 3) บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ต้องมีบทความที่ผู้เขียนมาจากสถาบันอื่น ที่มีใช้สถาบันที่จัดทำวารสารนั้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนบทความทั้งหมด ในอนาคต ควรมีการเพิ่มจำนวนบทความประเภทดังกล่าว ให้ถึงร้อยละ 25 ของบทความทั้งหมดเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพวิชาการของประเทศ 4) บทความที่เขียนโดยนักวิชาการในสถาบันที่จัดทำวารสารนั้น ต้องมีผู้ประเมินจากสถาบันภายนอกไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของผู้ประเมินทั้งหมด 5) กำหนดให้มีการประเมินคุณภาพวารสารทุกๆ 2 ปี ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 6) บทความแต่ละบทความต้องมีบทคัดย่อภาษาอังกฤษในกรณีที่ดีพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศต้องมีบทคัดย่อเป็นภาษาไทยด้วย 7) วารสารต้องออกตรงตามเวลาอย่างต่อเนื่อง 8) วารสารต้องมีบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) และ 9) วารสารควรต้องมีการตีพิมพ์ บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นครั้งคราว นอกจากนั้นการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่พบบ่ออีก 2 วิธี คือ การนำเสนอด้วยวาจา ซึ่งต้องมีการวางแผนและเตรียมการโดยละเอียด เนื่องจากใช้เวลาน้อย คือ ประมาณ 10-15 นาที ที่จะสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจและการซักถาม ส่วนการนำเสนอโปสเตอร์ แม้จะไม่มีกำหนดเวลาในการชม แต่ก็ควรนำเสนอด้วยเทคนิคที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า 1) เจตคติต่อการวิจัยส่งผลต่อการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย เนื่องจากเจตคติที่ดีต่อการวิจัยทำให้อาจารย์เกิดกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการจนถึงขั้นตีพิมพ์เผยแพร่ ดังเช่น การศึกษาของ จตุรงค์ เหมรา (2560: 63-67) ที่พบว่า เจตคติต่อการวิจัยมีอิทธิพลทางตรงต่อการเผยแพร่ผลงานวิจัยเท่ากับ 0.41 อย่างมีระดับสำคัญทางสถิติ .05 ในขณะที่ อภิญา หิรัญวงษ์ (2547: 189-199) พบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงาน ได้แก่ ทุนวิจัย แหล่งเอกสารวัสดุอุปกรณ์ การร่วมมือระหว่างนักวิจัยมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลิตภาพการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผ่านปัจจัยเจตคติต่อการวิจัย 2) คุณสมบัติของนักวิจัยที่เลี้ยงส่งผลต่อการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย ดังเช่นการศึกษาของ Paul et al. (2002: 24-40) ที่ศึกษาบทบาทของระบบที่เลี้ยงในการผลิตผลงานและเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์กิจกรรมบำบัด ทั้งอาจารย์ใหม่และอาจารย์อาวุโสในสหรัฐอเมริกา จำนวน 350 คน ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่ได้รับการดูแลภายใต้ระบบที่เลี้ยงมีปริมาณงานวิจัยที่ถูกเผยแพร่มากกว่าอาจารย์ในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ชโรชินี ชัยมินทร์ (2551: บทคัดย่อ) พบว่าปัจจัยที่ทำให้อาจารย์ไม่ส่งผลงานไปตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ เนื่องจากไม่มีทักษะในการเขียนผลงานวิจัยภาษาต่างประเทศ และขาดที่ปรึกษาเมื่อมีปัญหาในการเขียนผลงานวิชาการภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับ ภาคภูมิ ทัศนดี (2557: 51-62) พบว่าปัญหาในการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คือ ขาดผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการจัดทำผลงานทางวิชาการ และในอดีตยังพบปัญหาเพื่อนร่วมงานไม่มีความกระตือรือร้นในการผลิตผลงานทางวิชาการเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่มากนัก ดังนั้น การสนับสนุนทางสังคมจากมหาวิทยาลัย เจตคติต่อการวิจัย และคุณสมบัติของนักวิจัยที่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อการเผยแพร่ผลงานวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิด

สมมติฐานการวิจัย

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยมีความสอดคล้องกันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีสมมติฐานย่อยได้แก่

1. ปัจจัยทางชีวิตจิตสังคมที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัย และอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นพี่เลี้ยง
2. ปัจจัยทางชีวิตจิตสังคมที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเผยแพร่ผลงานวิจัย และอิทธิพลทางอ้อมผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นพี่เลี้ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมวิธี (Mixed Methods Research) แบบสำรวจตามลำดับ (Exploratory Sequential Design) ซึ่งแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) การวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตอบคำถามการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสาเหตุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยด้วยการสัมภาษณ์ตามประเด็นข้อคำถามที่มีโครงสร้างชัดเจนเพื่อให้ได้คำตอบที่นำมาสู่การกำหนดข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อใช้ในการศึกษาข้อมูลในงานวิจัยเชิงปริมาณในระยะที่ 2 ต่อมา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ หัวหน้าหน่วยวิจัยในมหาวิทยาลัย 4 คน นักวิจัยที่เลี้ยงที่เคยเป็นหัวหน้าทีมวิจัย 6 คน รวม 10 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ได้แก่ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมาอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยที่ได้รับแหล่งทุนทั้งภายในภายนอกมหาวิทยาลัยและเคยตีพิมพ์ผลงานวิจัยที่นอกเหนือจากปริญญาโทหรือปริญญาตรีในวารสารวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติมาอย่างน้อย 1 เรื่อง

การเก็บและรวบรวมข้อมูล เป็นการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยดำเนินการจัดทำบันทึกเพื่อขออนุญาตและขออนุญาตเข้าพบและสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามคณะ จากนั้นได้นัดหมายและดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง บันทึกข้อมูลโดยใช้เทปบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เช่น การให้ความสำคัญกับการทำงานวิจัย ปัจจัยเงื่อนไขที่สนับสนุนให้เกิดการทำงานวิจัยให้มีคุณภาพ ประสบการณ์ในการทำงานวิจัยในศาสตร์และข้ามศาสตร์หรือการทำงานวิจัยบูรณาการทั้งที่เป็นปัญหาอุปสรรคและส่งเสริมการทำวิจัยโดยเฉพาะตั้งแต่การพัฒนาหัวข้อวิจัยจนถึงการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย ความจำเป็นที่ต้องมีพี่เลี้ยงนักวิจัยที่สนับสนุนในการทำงานวิจัยให้มีคุณภาพ คุณสมบัติที่จำเป็นของการเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัย การพัฒนาหัวข้อหรือโจทย์วิจัยให้มีคุณภาพและการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยควรต้องคำนึงถึงประเด็นใดบ้างหรือมีองค์ประกอบใดบ้าง เป็นต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับสาเหตุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพหน่วยวิจัยทางด้านชีวิตจิตสังคมและพฤติกรรมในภารกิจด้านการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย เพื่อนำมากำหนดและสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุ ที่บางตัวแปรสาเหตุและประเด็นข้อคำถามในแบบสอบถามถูกพัฒนาขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยคุณภาพในระยะที่ 1 เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ที่ว่าเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 250 คน โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมกับหน่วยในการวิเคราะห์ โดยใช้กฎแห่งความชัดเจน (Rule of thumb) คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างควรมีจำนวน 200 - 300 คน สำหรับโมเดลพารามิเตอร์ (Haie et al., 2006)

ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้เป็นการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรแฝงหรือการวิเคราะห์อทธิพล (Paths analysis) โดยไม่มีตัวแปรสังเกต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ทั้งหมด ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป และจำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ ส่วนคุณลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัย การรับรู้เกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย เจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย สภาพปัญหาที่พบในการพัฒนาหัวข้อวิจัย เป็นมาตราประมาณค่า (Likert-scale) 5 ระดับ จำนวน 58 ข้อคำถาม โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 ซึ่งมากกว่า 0.5 (Rovinelli & Hambleton, 1977)

การเก็บและรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยประสานและขอความร่วมมือจากอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเต็มใจในการตอบแบบสอบถาม แล้วดำเนินการเก็บและรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองภายในเวลา 3 เดือน แบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น จำนวน 250 ชุดจาก 300 ชุดคิดเป็นร้อยละ 83.33 ของแบบสอบถามที่ส่งออกไป

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ ส่วนคุณลักษณะของการเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัย การรับรู้เกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย เจตคติที่ดีต่อการทำวิจัย สภาพปัญหาที่พบในการพัฒนาหัวข้อวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถิติที่ใช้ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
3. การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ (Byrne, 2010; Hair et al, 2006)

ตาราง 1 เกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	เกณฑ์ระดับความกลมกลืน
χ^2/df	≤ 2.00
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI)	$\geq .90$
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI)	$\geq .90$
ค่าดัชนีรากของกำลังที่สองเฉลี่ยเศษของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA)	$\leq .50$
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI)	$\geq .90$

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สาเหตุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย และตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยทางจิตสังคมที่มีต่อสภาพปัญหาการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาสาเหตุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย สามารถสรุปเนื้อหาที่ได้โดยจำแนกออกเป็น 4 ประเด็นหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

1. คุณลักษณะนักวิจัย เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัย เนื่องจากการจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพได้ขึ้นอยู่กับตัวนักวิจัย โดยคุณลักษณะสำคัญของนักวิจัยที่ช่วยให้เกิดข้อเสนอโครงการที่มีคุณภาพ ดังนี้

1.1 ความรู้ทางวิชาการ

1.1.1 ความรู้ในระเบียบวิธีวิจัย จากการดำเนินงานโครงการ พบว่า อาจารย์ส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของระเบียบวิธีการวิจัย เช่น ขาดความเข้าใจเรื่องการวัดตัวแปร การสร้างเครื่องมือ การเลือกใช้สถิติ ทำให้การออกแบบการวิจัยไม่ถูกต้อง ไม่สามารถจัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพได้

1.1.2 ความรู้ในเนื้อหาสาระที่ทำวิจัย นักวิจัยต้องมีความรอบรู้ในเรื่องที่สนใจ มีการศึกษาข้อมูลอย่างละเอียดและลึกซึ้ง เพื่อให้ตกผลึกในสิ่งที่สนใจศึกษา

1.1.3 ความสามารถในการใช้ภาษาและเทคโนโลยี นักวิจัยควรมีความสามารถในการใช้ภาษา โดยเฉพาะทักษะการเขียน การใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และการใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลที่สนใจ

1.2 คุณลักษณะส่วนตัว

1.2.1 ความรับผิดชอบ นักวิจัยที่สามารถส่งข้อเสนอโครงการได้สำเร็จจะมีลักษณะกระตือรือร้น รับผิดชอบ ส่งงานตรงกำหนดเวลา

1.2.2 ความกระตือรือร้น นักวิจัยที่มีความกระตือรือร้น ยอมรับฟังความคิดเห็น พร้อมแก้ไขจุดด้อยของตัวเอง จะเป็นปัจจัยที่ทำให้ได้ข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ

1.2.3 ความสามารถในการทำงานเป็นทีม นักวิจัยที่ดีควรเป็นคนที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ยอมรับฟังความคิดเห็นให้เกียรติผู้อื่น การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญมากในปัจจุบัน งานวิจัยที่ดีและมีประโยชน์ในปัจจุบัน ควรเป็นงานวิจัยเชิงบูรณาการที่ต้องการความรู้ในศาสตร์ต่างๆ มาแก้ปัญหาทางการศึกษา งานวิจัยในปัจจุบันจะเน้นการทำงานเป็นทีมมากกว่า

2. การสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด โดยหากหน่วยงานต้นสังกัดสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ได้พัฒนาศักยภาพทางด้านการวิจัยและการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย เช่น การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการพัฒนาตนเอง การสนับสนุนทุนวิจัยจะทำให้ให้นักวิจัยมีขวัญกำลังใจในการทำข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีคุณภาพ การจัดหาพี่เลี้ยงที่มีศักยภาพ โดยคุณสมบัติเบื้องต้นของพี่เลี้ยงที่ดีควรมีผลงานวิจัยทุนมาแล้วหรือมีตำแหน่งทางวิชาการอย่าง

น้อยระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ พี่เลี้ยงนักวิจัยควรมีประสบการณ์ทำงานวิจัยทางการศึกษาในหลากหลายมิติ ซึ่งสร้างกระบวนการพี่เลี้ยงนักวิจัยมากกว่า 5 ปี ซึ่งในระบบพี่เลี้ยงนักวิจัยจะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทบทวนความรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ จึงสามารถเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ พร้อมทั้งให้ข้อคิด คำแนะนำแก่บรรดานักวิจัยรุ่นใหม่ได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้การสร้างและพัฒนาระบบหรือกลไกการทำงานวิจัยที่เชื่อมต่อกันกับองค์กรต่างๆของมหาวิทยาลัย พร้อมๆ กันกับเชื่อมต่อกับองค์กรภายนอก เพื่อร่วมมือกันพัฒนางานวิจัยทางการศึกษาที่มีมาตรฐาน และมีคุณภาพประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและการพัฒนาประเทศ

3. การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุน ซึ่งมีความสำคัญมากกับนักวิจัย เนื่องจากในการสนับสนุนงบประมาณจะทำให้การบริหารจัดการงานวิจัยมีความคล่องตัวมากขึ้น เพราะหลายๆ กิจกรรมจำเป็นต้องมีงบประมาณสนับสนุน เช่น สถานที่ อาหาร การเดินทาง รวมถึงค่าวิทยากร เอกสาร ดังนั้น หน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุน ทั้งหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานภายใน ควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการให้ทุน รวมทั้งการคัดสรรผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในสาขาที่นักวิจัยสนใจทำวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญในระเบียบวิธีวิจัย ประกอบกับผู้ทรงเป็นกัลยาณมิตรยินดีตรวจสอบข้อเสนอโครงการวิจัยที่นักวิจัยต้องปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. เทคโนโลยี นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย โดยช่วยลดและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ เช่น การค้นคว้าหาข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นต่างๆ โดยผ่านกระบวนการกลุ่มไลน์ การใช้โทรศัพท์หรือโทรทางไลน์ การใช้ระบบ e-conference และการส่งงานทาง e-mail ทำให้โครงการเกิดผลสัมฤทธิ์สูง การประสานงานกับเครือข่ายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ส่งผลให้เครือข่ายมีความคงอยู่ และสื่อสารกันอย่างสม่ำเสมอ

ผลที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นปัจจัยทางชีวิตสังคมที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยพี่เลี้ยงที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งหมด 250 คน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 143 คน (ร้อยละ 57.20) มีอายุเฉลี่ย 43.95 ± 9.96 ปี ในการปฏิบัติงานผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในด้านหลักสูตรและการสอนเป็นหลักจำนวน 111 คน (ร้อยละ 44.40) โดยมีประสบการณ์ในการวิจัยเฉลี่ย 8.69 ± 7.79 ปี และมีประสบการณ์ในการเป็นนักวิจัยพี่เลี้ยงเฉลี่ย 2.65 ± 4.16 ปี

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของตัวแปรการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย คุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยพี่เลี้ยง การพัฒนาหัวข้อวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยมีค่าเท่ากับ 3.63 และ 0.77 ตามลำดับ เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย มีค่าเท่ากับ 4.12 และ 0.73 ตามลำดับ คุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยพี่เลี้ยง มีค่าเท่ากับ 4.53

และ 0.35 ตามลำดับ การพัฒนาหัวข้อวิจัย มีค่าเท่ากับ 4.43 และ 0.32 ตามลำดับ และการเผยแพร่ผลงานวิจัย มีค่าเท่ากับ 4.02 และ 4.77 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าอยู่ระหว่าง .04 - .85 โดยตัวแปรคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงกับการพัฒนาหัวข้อวิจัยมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r = .85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รองลงมาการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยกับการพัฒนาหัวข้อวิจัย ($r = .29$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยกับคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง ($r = .26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตามลำดับ (ตาราง 2)

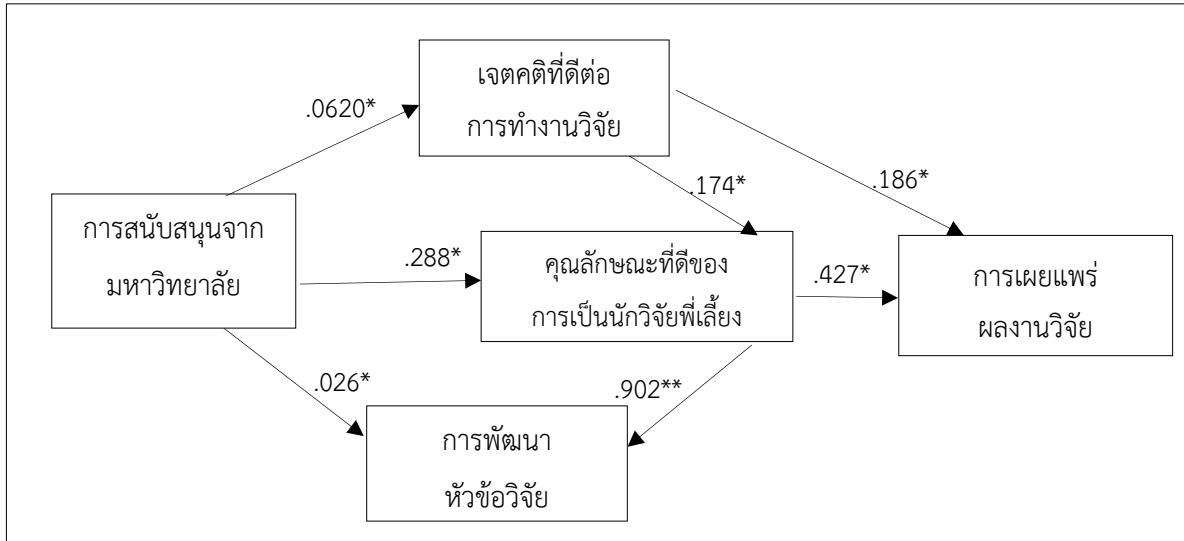
ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย (การสนับสนุน) เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย (เจตคติที่ดี) คุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง (คุณลักษณะที่ดี) การพัฒนาหัวข้อวิจัย (การพัฒนาหัวข้อ) และการเผยแพร่ผลงานวิจัย (การเผยแพร่)

ตัวแปร	การสนับสนุน	เจตคติที่ดี	คุณลักษณะที่ดี	การพัฒนาหัวข้อ	การเผยแพร่
การสนับสนุน	1.00				
เจตคติที่ดี	.04	1.00			
คุณลักษณะที่ดี	.26**	.20**	1.00		
การพัฒนาหัวข้อ	.29**	.19**	.85**	1.00	
การเผยแพร่	.13*	.16*	.12	.16**	1.00
Mean	3.63	4.12	4.53	4.43	4.02
S.D.	0.77	0.73	0.35	0.32	4.77

หมายเหตุ * $p \leq .05$ ** $p \leq .01$

ในการศึกษานี้ได้ทำการทดสอบสมมติฐาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางชีวิตสังคมที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงด้วยการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path analysis) โดยใช้โปรแกรมลิสเรล (LISREL) ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นทางปัจจัยทางชีวิตสังคมที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าสถิติที่ได้จากการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 2.091 ที่องศาอิสระเท่ากับ 2 ความมีระดับนัยสำคัญ เท่ากับ .352 ค่าไค-สแควร์ต่อองศาอิสระเท่ากับ 1.046 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ .997 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .975 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ .014 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.000 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยทั้งหมดในรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถร่วมกันอธิบายการพัฒนาหัวข้อวิจัยได้ร้อยละ 82.9 ($R^2 = 0.829$) และการเผยแพร่ผลงานวิจัยได้ร้อยละ 24.8 ($R^2 = 0.248$)

จากตาราง 3 ภายหลักรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นทางปัจจัยทางจิตสังคมที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยทางจิตสังคมและพฤติกรรมและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม โดยมีรายละเอียด (ภาพประกอบ 2) ดังนี้

ภาพประกอบ 2 โมเดลเส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้านจิตสังคมที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานแสดงอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมของโมเดลเส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้านจิตสังคมที่มีต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง

ตัวแปร	เจตคติที่ดี			คุณลักษณะที่ดี			การพัฒนาหัวข้อวิจัย			การเผยแพร่ผลงานวิจัย		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
การสนับสนุนฯ	.062*	-	.062*	.288*	.011	.299*	.026*	.270*	.296*	-	.139*	.139*
เจตคติที่ดีฯ	-	-	-	.174*	-	.174*	-	.157*	.157*	.186*	.074	.260*
คุณลักษณะที่ดีฯ	-	-	-	-	-	-	.902**	-	.902**	.427	-	.427*
R ²	0.004			0.119			0.829			0.248		

หมายเหตุ * $p \leq .05$ ** $p \leq .01$

เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัยได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.062 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยและเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.288 และ 0.174 ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพัฒนาหัวข้อวิจัยได้รับอิทธิพลทางตรงจากการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยและคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.026 และ 0.902 ตามลำดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ นอกจากนี้ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยผ่านเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัยและคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.270 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย ผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.157 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเผยแพร่ผลงานวิจัยได้รับอิทธิพลทางตรงจากเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.186 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย โดยผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.074 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้การเผยแพร่ผลงานวิจัยได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยผ่านเจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัยและคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.139 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเผยแพร่ผลงานวิจัยได้รับอิทธิพลทางตรงจากคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.427 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสาเหตุเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) คุณลักษณะนักวิจัย ได้แก่ ความรู้ทางวิชาการ คุณลักษณะส่วนตัว 2) การสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด 3) การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุน และ 4) เทคโนโลยี เนื่องจากสาเหตุเงื่อนไขทั้ง 4 ด้าน จะช่วยพัฒนาตัวอาจารย์เพื่อให้เกิดทัศนคติ และค่านิยมที่ดีต่อการทำวิจัย ให้การวิจัยเป็นวิถีชีวิตของอาจารย์มหาวิทยาลัย และทำให้เกิดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำวิจัยของอาจารย์ สอดคล้องกับ ปรรารถนา อเนกปัญญากุล และศศิณีภา ศรีกัลยานิวาท (2557: 275-285) ที่พบว่า ความรู้ในการทำวิจัย ทัศนคติต่อการทำวิจัย และการสนับสนุนในการทำวิจัยส่งผลต่อการทำวิจัยของบุคลากรคณะแพทย มหวิทยาลัยนเรศวร

นอกจากนี้ปัจจัยทางจิตสังคมและคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงช่วยทำให้อาจารย์เกิดความตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย เนื่องจากการที่อาจารย์ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากมหาวิทยาลัย เจตคติที่ดีต่อการทำงานวิจัย นำไปสู่การพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพ โดยผ่านคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของ วราภรณ์ คล้ายประยงค์ (2558: 167-177) ที่ได้ทำการศึกษากิจกรรมถ่ายทอดทางวิชาชีพและคุณสมบัติของนักวิจัยที่เลี้ยงเพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ พบว่า คุณสมบัตินักวิจัยที่เลี้ยงมีบทบาทต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัย โดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางวิชาชีพ ตั้งแต่ขั้นที่ 1 การสร้างความตระหนัก (Awareness) โดยนักวิจัยที่เลี้ยงที่มี

ความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยจะช่วยแนะนำการพัฒนาหัวข้อที่เหมาะสม ช่วยลดสภาพปัญหาในการพัฒนาหัวข้อวิจัยจนทำให้สามารถขอทุนวิจัยและทำวิจัยได้ ขั้นที่ 2 การเริ่มงาน (Start) นักวิจัยที่เลี้ยงต้องนำประสบการณ์ในการทำวิจัยมาแนะนำนักวิจัยรุ่นใหม่ ขั้นที่ 3 การสร้างความร่วมมือในการดำเนินการ (Consolidate) นักวิจัยที่เลี้ยงคอยช่วยอำนวยความสะดวกและขยายขอบข่ายในการให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ขั้นที่ 4 การฝังตัวเป็นนักวิจัยที่ดี (Embed) โดยมีนักวิจัยที่เลี้ยงทำหน้าที่ให้คำปรึกษา และขั้นที่ 5 การสนับสนุนช่วยเหลือผู้อื่น (Support) โดยนักวิจัยที่เลี้ยงคอยสร้างความพร้อมให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่สู่การเป็นนักวิจัยรุ่นกลางต่อไป โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura (1997: 191-193) ที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลมีผลมาจากปัจจัยภายในบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำให้เกิดประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม โดยผ่านการสังเกตจากตัวแบบ ดังนั้น การสร้างนักวิจัยที่มีคุณภาพในการพัฒนาหัวข้อวิจัยและสามารถเผยแพร่ผลงานวิจัยได้ต้องผ่านต้นแบบที่มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดประสบการณ์และให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาหัวข้อวิจัยและมีผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารที่เป็นที่ยอมรับจนทำให้อาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่สามารถพึ่งตนเองได้ อีกทั้งคุณลักษณะที่ดีของการเป็นนักวิจัยที่เลี้ยงช่วยกระตุ้นให้นักวิจัยรุ่นใหม่เกิดความสนใจและกระตุ้นให้เกิดกำลังใจในการทำวิจัย นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสอาด (2541) ได้เสนอว่า หากจะให้มหาวิทยาลัยมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการและวิจัยอย่างแท้จริงแล้ว มหาวิทยาลัยจะต้องวางนโยบายจัดหน่วยงาน กำลังคน ระบบงาน และงบประมาณในการทำงานวิจัยอย่างจริงจัง และให้ความสำคัญกับงานวิจัยเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับการศึกษาจันทร์เพ็ญ มินคร (2557) พบว่า การสนับสนุนส่งเสริมจากมหาวิทยาลัยเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำนาศักยภาพทางด้านวิจัยของอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับการศึกษาของพิชชาติ เหมศิริ และคณะ (2559) ที่พบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหารและการมีที่ปรึกษาหรือนักวิจัยที่เลี้ยงมีอิทธิพลทางตรงต่อทักษะการทำวิจัยของครูที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการพิเศษในทางบวก

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย** ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาหัวข้อวิจัยโดยเฉพาะงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ในสาขาทางด้านชีวิตสังคมและพฤติกรรมและการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับพันธกิจและยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์ ทิศทาง แผนงานหรือแนวทางการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งควรมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนต่อคณะกรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ควรให้การสนับสนุนในการส่งเสริมศักยภาพของนักวิจัยโดยเฉพาะบทบาทของการเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัยในการทำวิจัยและสนับสนุนงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พี่เลี้ยงนักวิจัยมีหน้าที่ควบคุม ดูแล และช่วยเหลือในการทำวิจัยด้านสังคมศาสตร์ในแต่ละกลุ่มหรือทีมวิจัย ตั้งแต่เริ่มต้นในการเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยแบบบูรณาการในศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน อันจะก่อให้เกิดการสร้างงานวิจัยและงานที่สร้างสรรค์ที่ น่าสนใจ มีประโยชน์ต่อสังคมในวงกว้างและคุ้มค่าที่จะได้รับทุนวิจัย จนสามารถนำไปเผยแพร่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติได้ หรือมีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ หรือนวัตกรรมที่สามารถนำไปจดอนุสิทธิบัตรได้

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ นอกจากนั้นควรมีระบบการติดตามความก้าวหน้าของอาจารย์นักวิจัย ตลอดจนโครงการวิจัยต่างๆ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวิจัยที่มีบทบาทในการติดตาม หรือตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัย และกำหนดให้ส่งรายงานการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งประเมินผลคุณภาพงานวิจัยและให้คำแนะนำในการทำวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นใหม่และรุ่นกลาง แล้วส่งคืนเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งจัดให้มีการนำเสนอผลวิจัย เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ เพื่อนร่วมงาน นักศึกษา และผู้ที่สนใจเข้ารับฟังการนำเสนอผลงาน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลโดยการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน ตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสาร รวมทั้งประกาศเกียรติคุณในการที่อาจารย์นักวิจัยได้รับรางวัล

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 จากผลวิจัยที่พบว่า คุณสมบัตินักวิจัยมีอิทธิพลสูงต่อการพัฒนาหัวข้อวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ได้คุณภาพนั้น จึงมีความจำเป็นในการทำวิจัยต่อยอดที่จะขยายวงกว้างในระดับงานวิจัยเชิงนโยบายด้านการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพของพี่เลี้ยงและการพัฒนาเส้นทางอาชีพของนักวิจัย ตั้งแต่ระดับเริ่มต้นของการเป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ไปจนถึงนักวิจัยที่มีศักยภาพเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัยได้

3.2 ควรทำการศึกษาวัฒนธรรมองค์กรในด้านการถ่ายทอดทางสังคมจากนักวิจัยแต่ละรุ่นของมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อความเข้มแข็งในการทำวิจัยให้ครบทุกระยะตั้งแต่การพัฒนาหัวข้อไปจนถึงการเผยแพร่หรือการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในเชิงลึก เพื่อจะได้สะท้อนถึงสาเหตุสำคัญในระดับตัวบุคคล เช่น ความเชื่อ ทศนคติและค่านิยมของอาจารย์นักวิจัยที่ชัดเจนและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยของอาจารย์ให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของนักวิจัยทางสังคมศาสตร์

3.3 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับหน่วยงานทั้งในระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัยโดยผ่านกระบวนการของการแสดงบทบาทพี่เลี้ยงนักวิจัยหรือในลักษณะที่เป็นศูนย์พี่เลี้ยงนักวิจัยที่มหาวิทยาลัยหรือคณะควรมีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)*. สืบค้นจาก <http://www.knit.or.th/muatest/muafiles/HEPlan-Final.pdf>
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554). *รายงานประจำปี 2554*. กรุงเทพฯ: วงศ์สว่างการพิมพ์.
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2558). *คู่มือมาตรฐานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุรงค์ เหมรา. (2560). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของคณาจารย์สถาบันการพลศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 19(3), 63-67.

- จันทร์เพ็ญ มินคร. (2557). การพัฒนาทางด้านวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 6(3), 40-49.
- จำรัส ลิ้มตระกูล. (2555). *สรุปประเด็นสำคัญจากการเสวนาและอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ*. สืบค้นจาก http://www.sci.ku.ac.th:8000/sckuenews2/attachments/088_final_mentor.pdf
- ชโรชนีชัย ชัยมินทร์ และประภาพันท์ พลายจันทร์. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารระดับนานาชาติของคณาจารย์และนักวิจัย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระหว่างปี พ.ศ. 2547-2549*. เชียงใหม่: คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธานี กล่อมใจ, เพ็ญศรี ชุนไช้, และวรรณภา นิวาสะวัต. (2552). *ครูพี่เลี้ยง: บุคคลที่น่าสนใจในการศึกษาพยาบาล*. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 22(3), 8-12.
- นรา หัตถลีน และวิริยญา ชูราชิ. (2559). *การวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจในการตีพิมพ์ผลงานวิชาการของอาจารย์: ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- นาถอนงค์ สุวรรณจิตต์. (2548). *ปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสกลบุรี*. สกลบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- บัวดำ แสงคำคุณลาวงษ์, พิชญ์ ฉายายนต์, และอุดม จำรัสพันธุ์. (2557). *รูปแบบการพัฒนานักวิจัยของมหาวิทยาลัยที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 37(2), 59-67.
- ปรารธนา อเนกปัญญากุล และศศิณีภา ศรีกัลยานิวาท. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำวิจัยของบุคลากร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. *วารสารนเรศวรพะเยา*, 7(3), 275-285.
- พิชชาติ เหมศิริ, สุธาสินี บุญญาพิทักษ์, นवलพรรณ วรรณสุธี, และเสาวรส ยิ่งวรรณะ. (2559, มิถุนายน 23). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของทักษะการวิจัยของครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3*. ใน การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- มาเรียม เพราะสุนทร และอารีย์วรรณ อ่วมธานี. (2551). *การปฏิบัติบทบาทพยาบาลพี่เลี้ยงของพยาบาลวิชาชีพ*. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 2(2), 15-23.
- มาสริน ศุกลปักษ์, เยาวรัตน์ รุ่งสว่าง, และรุจิพร จิตตวิสุทธิวงศ์. (2554). *สภาพการวิจัยของอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสกลบุรี*. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 5(2), 51-57.
- ภาคภูมิ ทะนุดี. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 5(2), 51-62.
- ภาณุวัฒน์ พรหมสังคหะ, เรณู สะแหละ, เรื่องฤทธิ์ สุวรรณรัตน์, ดวงพร ถวัลย์ชัยวัฒน์, ปุณณพัฒน์ ไชยเมล์, และสมเกียรติยศ วรเดช. (2558). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำวิจัยของบุคลากรสาธารณสุขในเครือข่ายหน่วยงานบริการสุขภาพปฐมภูมิองครักษ์ จังหวัดพิจิตร*. *วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 18(1), 66-75.

- รัฐพงศ์ บุญญานวัตร. (2560). *มหาวิทยาลัย 4.0: ก้าวการตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ*. สืบค้นจาก <https://www.matichon.co.th/news/414150>.
- วราณี สัมฤทธิ์, อภิภา ปรัชญพฤทธิ, และวราภรณ์ บวรศิริ. (2558). การพัฒนาระบบพี่เลี้ยงเพื่อพัฒนาความสามารถในการผลิตงานวิจัยในชั้นเรียนของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 8(2), 67-82.
- วราภรณ์ คล้ายประยงค์. (2558). กลวิธีการถ่ายทอดทางวิชาชีพและคุณสมบัติของนักวิจัยพี่เลี้ยงเพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 13(2), 167-177.
- วิยะดา แสงอันประเสริฐ, อลิษา รูปสังข์, และนิรญา เหล็กมัน. (2557). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. (2541). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคณาจารย์ในระดับอุดมศึกษา. *ราชภัฏฉะเชิงเทรา*, 1(2), 1-10.
- ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย. (2558). *ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง “หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. 2556*. สืบค้นจาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/News/2556/News_Nov22/News_Nov22.html
- สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย. (2560). *โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัย ประจำปี 2560 รุ่น 2 หัวข้อ “การเขียนบทความวิจัยระดับนานาชาติ”*. สืบค้นจาก http://research.swu.ac.th/index.php?option=view_new&id_new=940
- สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย. (2560). *โครงการพัฒนาศักยภาพการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2561 รุ่น 1 เรื่อง การอบรมเชิงปฏิบัติการ: การเขียนข้อเสนอโครงการวิจัย*. สืบค้นจาก http://research.swu.ac.th/index.php?option=view_new&id_new=1190
- อังคินันท์ อินทรกำแหง. (2559). *สรุปผลการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยในโครงการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อคุณภาพข้อเสนอโครงการวิจัยโดยการขับเคลื่อนด้วยเครือข่ายการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาไทย (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อังคินันท์ อินทรกำแหง, นิพัทธ์พนธ์ แสงดวง, และปิยะ บุษบา. (2557). การวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและอภิमान. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 20(1), 19-34.
- อภิญา หิรัญวงษ์. (2547). *ปัจจัยเชิงสาเหตุของผลิตภาพการวิจัยของนักการศึกษาสาขาอาชีวศึกษาในระดับอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, สาขาอาชีวศึกษา.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control of control*. NY: W.H. Freeman and company.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural equation modeling with AMOS: Basic concepts, applications, and programming*. NY: Routledge, Taylor & Francis.

- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. (2006). *Multivariate data analysis*. NJ: Pearson International Edition.
- Paul, S., Stein, F., Ottenbacher, K., & Liu, Y. (2002). The role of mentoring on research productivity Among Occupational therapy. *Occupational therapy International*, 9(1), 24-40.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.

Translated Thai References (ส่วนที่แปลรายการอ้างอิงภาษาไทย)

- Anekpunyakul, P., & Srikanlayaniwart, S. (2014). Factors affecting of behavior research for Faculty of Medicine , Naresuan University. *Naresuan Phayao Journal*, 7(3), 275-285
- Boonyanuwat, R. (2017). *University 4.0: And how to answer to the nation's strategies*. Retrieved from <https://www.matichon.co.th/news/414150>
- Chaimin, C., & Plaichan, P. (2008). Factors affecting the success of scientific articles published in international journals of academic staffs of the Faculty of Agriculture, Chiang Mai University, during 2004-2006. Chiang Mai: Faculty of Agriculture, Chiangmai University.
- Glomjai, T., Chunchai, P., Nivasavat, W. (2009). Mentors: Important Individuals in the Nursing Field. *Journal of Faculty of Nursing Khon Kaen Univeristy*, 22(3), 8-12.
- Hemara, C. (2017). A development of the causal model of research productivity of the instructors, Institute of Physical Education. *Journal of Education Naresuan University*, 19(3), 63-76.
- Hemsiri, P., Boonyapithak, S., Wannasuthi, N., & Yingwanna, S. (2016). *A causal relationship of research skills of teachers at senior professional level under the Songkhla Primary Education Service Area Office 3*. The 7th Hatyai National and International Conference. Songkla: Hatyai University.
- Hirunwong, A. (2004). *Causal factors of research productivity of vocational educators in higher education*. (Doctoral dissertation). Kasetsart University, Bangkok, Thailand.
- Huttasin, N., & Choorasee, W. (2016). *An analysis of lecturers' motivation factors to publish academic work: A case of Ubon Ratchathani University*. Ubon Ratchathani: Ubon Ratchathani University.
- Intarakamhang, U. (2016). *A summary of activities that support and promote research in the project to enhance the competency of the researchers for the quality of the research project driven by research networks of Higher Education of Thailand* (Research report). Bangkok: National Research Council of Thailand.

- Intarakamhang, U., Seangdoung, N., & Boochoa, P. (2014). Analysis and synthesis of research in science, humanity and social science: Srinakharinwirot University case study by meta and content analysis. *Journal of Behavioral Science*, 20(1), 19-34.
- Klayprayong, V. (2015). Strategies of imparting professionalism and the qualification of the mentor to create a new generation of researchers. *Hatyai Academic Journal*, 13(2), 167-177.
- Limtrakul, J. (2012). *A key point summary from the seminar by the guest speakers*. Retrieved from http://www.sci.ku.ac.th:8000/sckuenews2/attachments/088_final_mentor.pdf
- Meenakorn, C. (2014). Academic development of teachers at Rajabhat Universities in the Rattanakosin Group. *Pathumthani University Academic Journal*, 6(3), 40-49.
- Ministry of Education. (2007). *The framework of the second 15-year long range plan on Higher Education of Thailand (2008-2022)*. Retrieved from <http://www.knit.or.th/muatest/muafiles/HEPlan-Final.pdf>.
- National Research Council of Thailand. (2011). *Annual report 2011*. Bangkok: Wongsawang Press.
- National Research Council of Thailand. (2015). *Standard guidelines for research and academic publication*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- Phromsunkkhaha, B., Salaea, R., Suwannarat, R., Thawanchaiwat, D., Chaimay, B., & Woradet, S. (2015). Factors associated with research conducting among health personnel in Kongra Contracted Unit of Primary Care, Phatthalung Province. *Thaksin University Journal*, 18(1), 66-75.
- Prousoontorn, M., & Oumtanee, A. (2008). Working as a mentorship of professional nurses. *Journal of Nursing Science Naresuan University*, 2(2), 15-23.
- Sangunprasert, V., Roopsang, A., & Lakman, N. (2014). *Problems and a solution the budget request*. Bangkok: Rajamangala University of Technology Rattanakosin.
- Sengkhambhouthlavong, B., Chayayond, P., & Chamraspun, U. (2014). A researcher development model for faculty members of the university in Lao People's Democratic Republic. *Journal of Education Khon Kaen University*, 37(2), 59-67.
- Srisa-arn, W. (1998). Developmental strategies for instructors in higher education. *Rajabhat Chachoengsao*, 1(2), 1-10.
- Strategic Wisdom and Research Institute. (2017). *Project to enhance research quality of 2017 Year 2 titled "Writing for academic journal in international publication"*. Retrieved from http://research.swu.ac.th/index.php?option=view_new&id_new=940

- Strategic Wisdom and Research Institute. (2017). *Project to enhance research quality of the 2017 funding Year 1 on the workshop titled Practical seminar: How to write a research proposal*. Retrieved from http://research.swu.ac.th/index.php?option=view_new&id_new=1190
- Sukolpuk, M., Rungsawang, Y., & Jittavisuttiwong, R. (2011). Research situations of nursing instructors of Boromarajonani College of Nursing, Chang Wat Nonthaburi. *Journal of Health Science Research*, 5(2), 51-57.
- Sumrit, W., Prachayapruit, A., & Bovornsiri, V. (2015). Development of a mentoring system for developing faculty members, ability to do classroom action research at colleges of nursing under Praboromarajchanok Institute, the Ministry of Public Health. *Journal of Nursing and Education*, 8(2), 67-82.
- Suwanachitt, N. (2005). *Problems and obstacles for doing research of instructors at Boromarajonani College of Nursing Chonburi*. Chonburi: Boromarajonani College of Nursing, Praboromarajchanok Institute for Health Workforce Development, Office of the Permanent Secretary.
- Tanudee, P. (2014). Factors affecting the success of the fulfillment of academic requirement for professional at Chiang Mai Rajabhat University. *Journal of Graduate Research*, 5(2), 51-62
- Thai-Journal Citation Index Centre. (2015). *Accouncement from the Board of the Office of the Civil Service Commission titled "Criteria for selecting academic articles for academic publication 2013"*. Retrieved from http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/News/2556/News_Nov22/News_Nov22.html